

1. עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

1. המרכז הפלסטיני לזכויות אדם – עזה

2. אל-חאק – רמאללה

באמצעות עוה"ד מרואן דלאל ו/או חסן ג'בארין ו/או ארנה כהן
ו/או סוהאד בשארה ו/או מוראד אל-סאנע ו/או גדיר ניקולא
ו/או עביר בכר מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט
הערבי בישראל ת.ד. 510, שפרעם 20200. טלפון: 04-9501610;
פקס: 04-9503140

המבקשים

נ ג ד

1. אלוף פיקוד הדרום בצה"ל, דן הראל

2. אלוף פיקוד המרכז בצה"ל, משה קפלינסקי

3. ראש המטה הכללי בצה"ל, משה יעלון

4. שר הביטחון, שאול מופז

5. ראש הממשלה, אריאל שרון

באמצעות פרקליטות המדינה
רחוב סלאח אל-דין 29
ירושלים

המשיבים

בקשה למתן צו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא צו ביניים האוסר על המשיבים ו/או מי מטעמם להרוס בתים ו/או מבנים ברפח, כולל באזור ציר פילדלפי בדרום רצועת עזה מכוח טענת קיומו של צורך צבאי מיידי ומוחלט (לפי הסיפא של סעיפים 53 לאמנת ג'נבה הרביעית משנת 1949, ו-23(g) לתקנות האג משנת 1907), לרבות בתיים של מחמוד אלשאער (שכונת אל-בראזיל), לטיפה אלענאבי (שכונת אל-בראזיל), הישאם חמאד (בלוק O), פאוזיה אלקורד (בלוק O), מחמד מנסור (בלוק L), יאסר ג'יבר (בלוק L), איאד אלחמס (בלוק N), מחמד קבאג'יה (בלוק J), מחמד אלנג'יאר (בלוק J), ומוסא אלסרפנדי (בלוק J), עד להכרעה סופית בעתירה, וזאת מהנימוקים שלהלן:

הסיכון הממשי בדבר הריסת בתים בדרום רפח

1. המשיבים ו/או מי מטעמם ביצעו פעולות הריסת בתים נרחבות באזור רפח, בדרום רצועת עזה, כמפורט בעתירה. רבות מפעולות הריסה אלו נעשו באזור ציר פילדלפי, הנמצא דרומית לרפח.

2. האו"ם פירסם לאחרונה, באמצעות ארגון הסעד לפליטים הפלסטינים (UNRWA) ומרכז המידע ההומאניטארי בשטחים הפלסטינים הכבושים (UN OCHA), נתונים מפורטים אודות פעולות ההריסה שביצעו המשיבים ו/או מי מטעמם באזור רפח והשלכותיהם על זכויותיהם הבסיסיות של תושבי המקום. מסמך הנתונים האמורים שכותרתו Rafah Humanitarian Needs Assessment קובע כי במהלך מאי 2004 נהרסו 298 מבנים ברפח וכ- 3,800 אנשים נהיו חסרי בית. עוד קובע הדו"ח מטעם האו"ם כי מאז ספטמבר 2000 נהרסו ברפח 1,497 מבנים כתוצאה מפעילות המשיבים ו/או מי מטעמם שהותירו כ- 15,009 פרטים חסרי בית. 82.5% מאותם אנשים היו פליטים בעת הריסת מבנה המגורים שלהם. הדו"ח מטעם האו"ם קובע, בין השאר, כי:

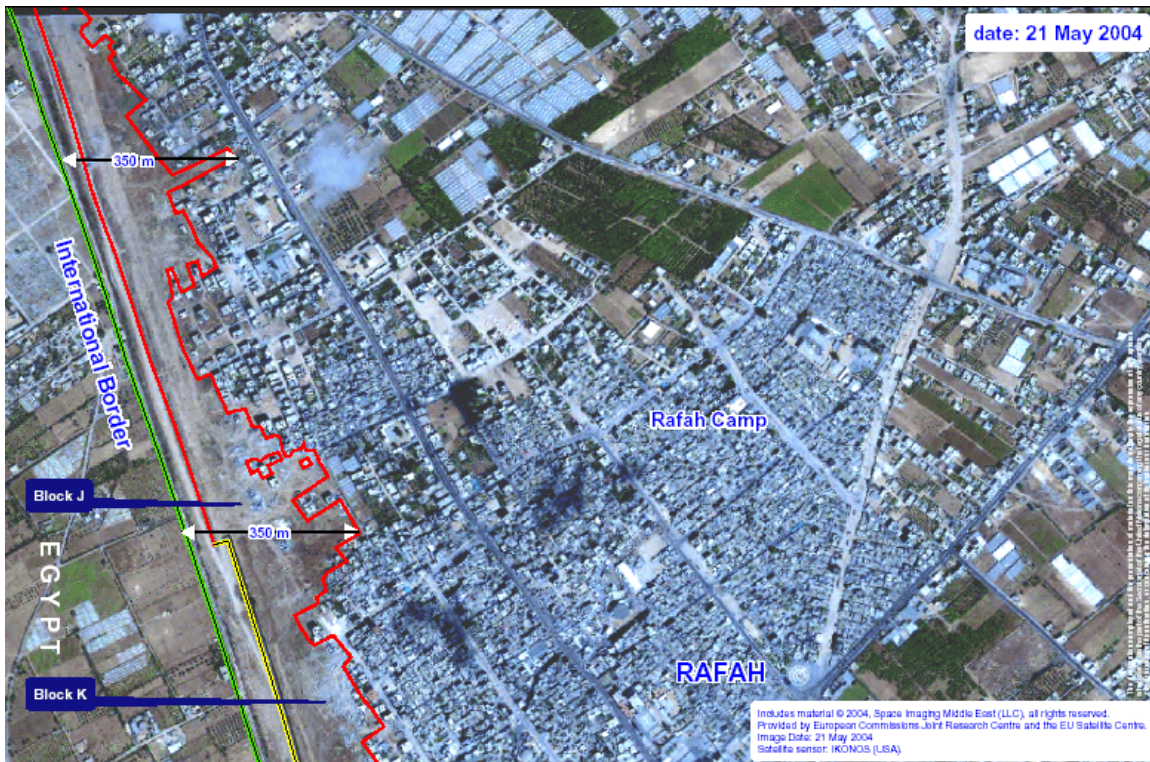
“During May 2004, 298 buildings were demolished in Rafah and almost 3,800 people were made homeless. A further 270 residential buildings housing 502 families were damaged during the May incursions. The incursions which took place in May were larger in scale than any other month since September 2000. However, a total of 1,497 buildings have been destroyed in Rafah as a result of IDF activities since September 2000, and 15,009 individuals have been made homeless. 82.5% of these homeless people are refugees. 2,041 homes in Rafah have been registered as damaged or in need of repairs as a result of IDF activities since September 2000.”

רצ"ב דו"ח האו"ם Rafah Humanitarian Needs Assessment כנספח לבקשה זו שסימנו ע/ 27.

3. תמונות לוויין של אזור דרום רפח מראות בבירור את היקף פעולות הריסת הבתים שבוצעו על ידי המשיבים ו/או מי מטעמם. להלן תמונות לוויין של אזור דרום רפח, מיוני 2001 וממאי 2004, בייחוד אזורי בלוק J ובלוק K (תמונת לוויין 1), וכן של בלוק O ושכונת אל-בראזיל (תמונת לוויין 2), ותמונה נוספת הממזגת בין התמונות הקודמות (תמונת לוויין 3):¹

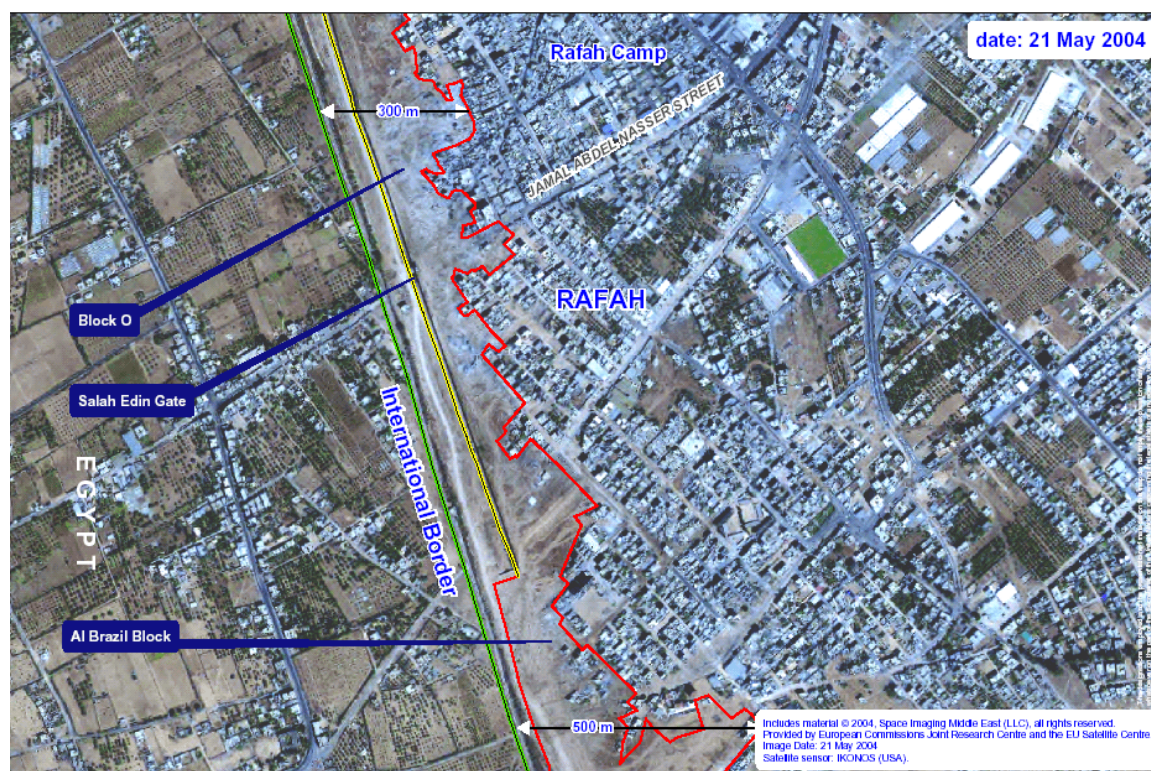
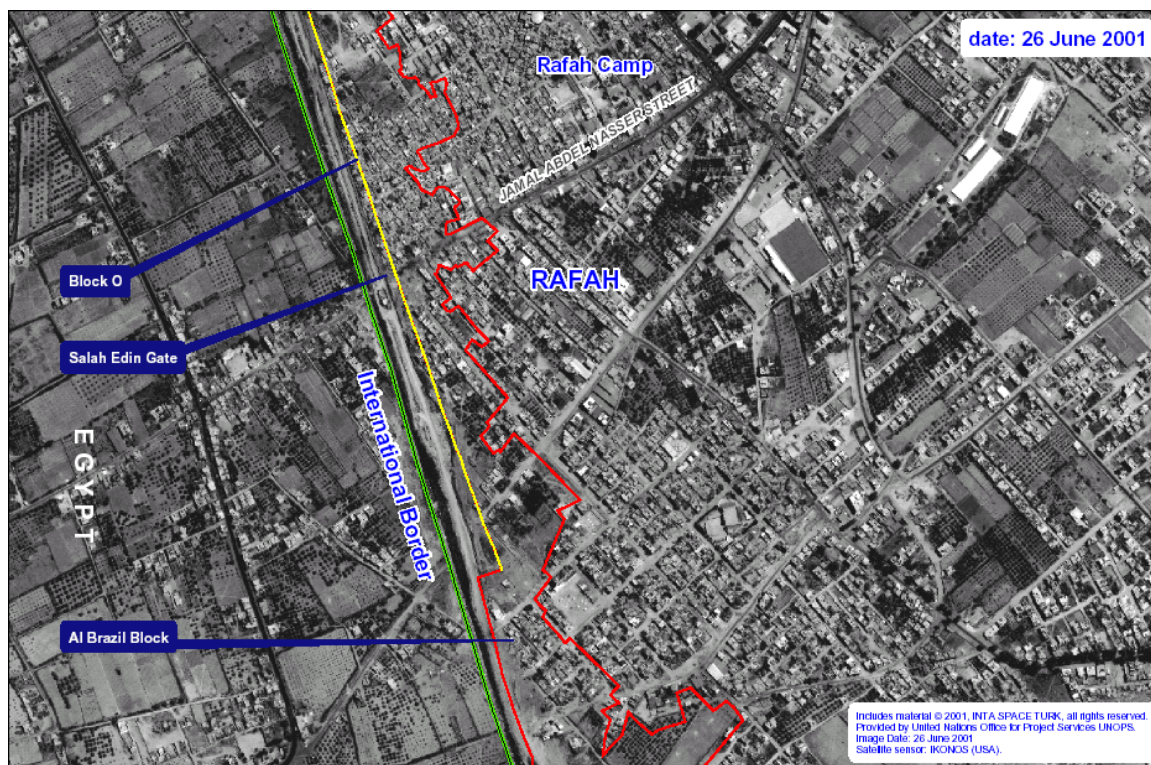
¹ מקור תמונות הלוויין: <http://www.reliefweb.int/hic-opt/rafah.htm>

Satellite image 1: Rafah demolished and cleared areas, Block J and J, 26 June 2001 and 21 May 2004

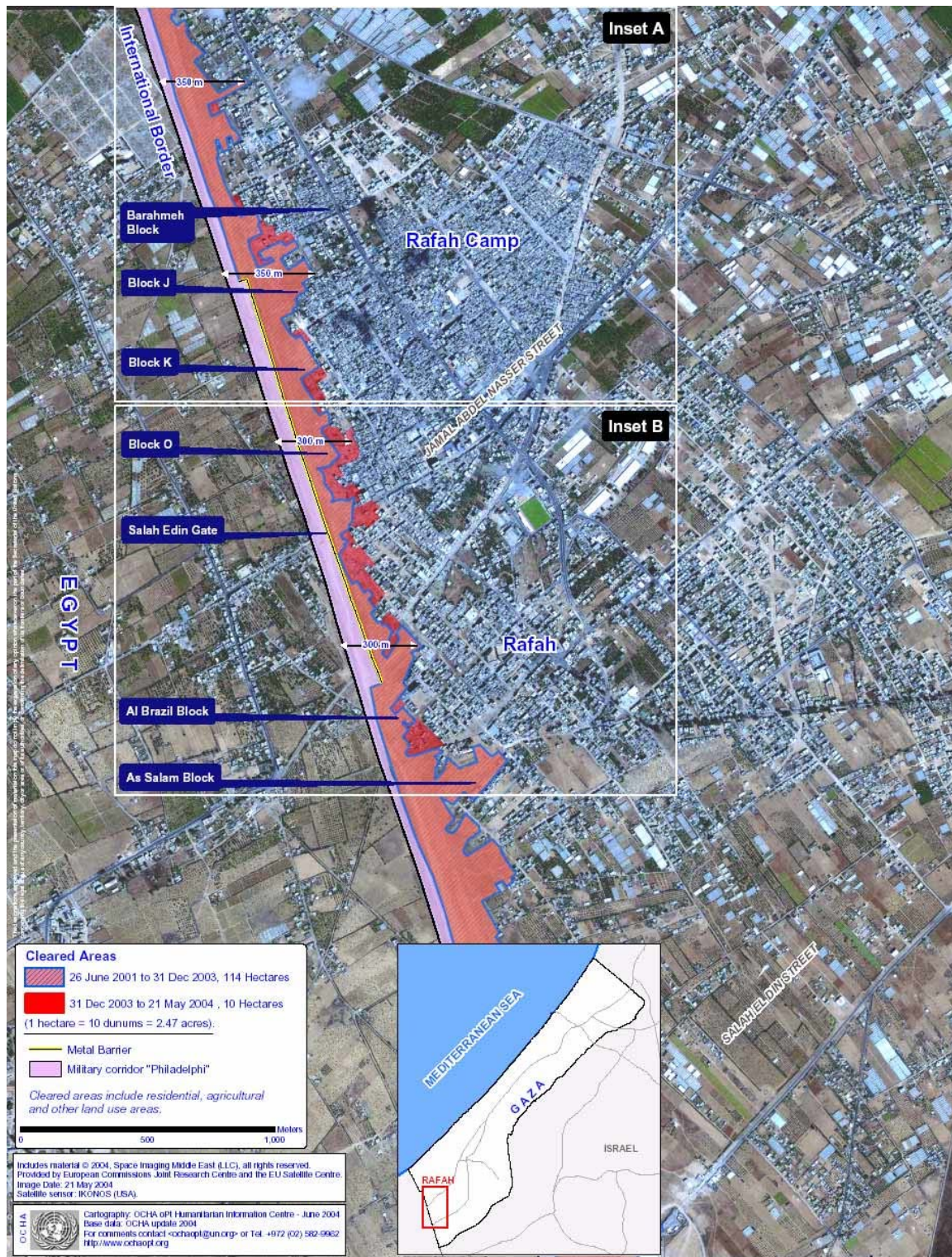

Satellite image 2: Rafah demolished and cleared areas, Block O and AI Brazil, 26 June 2001 and 21 May 2004

Satellite image 3: Rafah demolished and cleared areas overview

רצ"ב תמונת לוויין אזור דרום רפח (בלוק J ובלוק K) מיום 26.6.2001 כנספח לבקשה שסימנו ע/ .28

רצ"ב תמונת לוויין אזור דרום רפח (בלוק J ובלוק K) מיום 21.5.2004 כנספח לבקשה שסימנו ע/ .29

רצ"ב תמונת לוויין אזור דרום רפח (בלוק O ושכונת אל - בראזיל) מיום 26.6.2001 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 30.

רצ"ב תמונת לוויין אזור דרום רפח (בלוק O ושכונת אל - בראזיל) מיום 21.5.2004 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 31.

רצ"ב תמונת לוויין אזור דרום רפח (הכוללת, בין השאר, את בלוק J, בלוק K, בלוק O, ושכונת אל-בראזיל) כנספח לבקשה שסימנו ע/ 32.

4. האיום בדבר הריסת בתים של תושבי רפח, בעיקר אלה המתגוררים באזור הדרומי, הינו ממשי ביותר. איום זה בוטא על ידי הרמטכ"ל עוד בישיבת הממשלה מיום 16.5.2004. עיתון הארץ דיווח ביום 17.5.2004 כי "הרמטכ"ל, רב אלוף משה יעלון אמר אתמול בישיבת הממשלה השבועית כי צה"ל יאלץ להרוס בתים רבים ברפח כדי להרחיב את ציר פילדלפי...יעלון לא נקב במספר הבתים שבכוונת צה"ל להרוס, אולם שרים שהשתתפו בדיון התרשמו שמדובר בעשרות רבות של בתים המוצבים מצדו הצפון-מזרחי של הציר (שכונתיה הדרומיות של רפח)".

5. עוד הוסיף אותו דיווח כי לשיטת צה"ל, ישנה הזדמנות להרוס מאות בתים כדי לקבוע מציאות בשטח באזור הדרומי של רפח בסמוך לציר פילדלפי. לשיטת צה"ל, ממשיך הדיווח, הרס הבתים באותו אזור, ובהיקף נרחב, עולה בקנה אחד עם תוכנית הממשלה הנקראת "תוכנית ההתנתקות":

"בצה"ל אמרו אתמול שהאירועים הקשים ברצועה מסייעים לממשלה ולצה"ל לגייס לגטימציה ציבורית לפעולות החריגות של הרס מאות בתים, ושינוי פני הקרקע. בנוסף, אומרים בצה"ל, זוהי ההזדמנות האחרונה לעצב מציאות ביטחונית ברצועה, לקראת הנסיגה מן הרצועה שכן ברור למדי שההתנתקות תצא בסופו של דבר לפועל."

רצ"ב גדעון אלון, ארנון רגולר ושירות "הארץ" "צה"ל בוחן חפירת תעלת מים עמוקה לאורך ציר פילדלפי" הארץ 17.5.2004 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 33.

6. הסיכון הממשי להמשך הריסת בתים על ידי המשיבים ו/או מי מטעמם, בייחוד באזור דרום רפח, עולה גם מתוכנה של תוכנית הממשלה הנקראת "תוכנית ההתנתקות". תוכנית זו התקבלה על ידי הממשלה ביום 6.6.2004. נספח א' לתוכנית זו מתייחס לאזור דרום רפח וציר פילדלפי. סעיף 7 לנספח זה קובע כי:

"7. אזור הגבול בין הרצועה למצרים (ציר "פילדלפי")

מדינת ישראל תמשיך לקיים נוכחות צבאית לאורך קו הגבול בין רצועת עזה לבין מצרים (ציר "פילדלפי"). נוכחות זו הינה צורך ביטחוני חיוני. במקומות מסוימים, ייתכן שתידרש הרחבה פיזית של השטח שבו תתבצע הפעילות הצבאית." (הדגשה שלי – מ.ד.)

רצ"ב "נספח א' – תוכנית ההתנתקות מתוקנת – עקרונות מרכזיים" מיום 6.6.2004 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 34.

7. ביום 31.5.2004 פנה העותר 1 ליועץ המשפטי לממשלה בעניין הסיכון הממשי שבהריסת בתים בדרום רפח, בין השאר בהסתמך על האמור בנספח א' ל"תוכנית ההתנתקות", כלומר אותם דברים המצביעים על אפשרות ממשית של "הרחבה פיזית של השטח שבו תתבצע הפעילות הצבאית". טרם סופק מענה לפניה זו.

8. יתר על כן, ביום 17.6.2004 פרסם משרד הביטחון מכרז לבניית תעלה רחבה באזור דרום רפח – ציר פילדלפי העלולה גם היא לגרום להריסת בתים באותו אזור. בעניין התוכנית לבנות תעלה זו דווח כי "בכירים במערכת הביטחון אמרו כי התעלה תיכרה לאורך ציר "פילדלפי", לקראת הנסיגה מהרצועה שצפויה להסתיים עד סוף 2005".

רצ"ב מכתב העותר 1 ליועץ המשפטי לממשלה מיום 31.5.2004 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 35.
רצ"ב שירות "הארץ" "פורסם מכרז לחפירת תעלה בעומק כ- 20 מטר בציר פילדלפי" הארץ 18.6.2004 כנספח לעתירה שסימנו ע/ 36.

בתים בדרום רפח הנמצאים בסכנת הריסה

9. מר מחמוד אלשאער מתגורר בביתו שבשכונת אלבראזיל. הבית נמצא במבנה בן ארבע קומות המאכלס 6 משפחות הכוללות 40 נפש. ביתו של מר אל-שאער נמצא כאמור, בשכונת אל-בראזיל, ברחוב אל-ראודה, ליד אגודת "אלח'דמה אלעאמה".

10. גבי לטיפה אלענאבי מתגוררת בבית בן קומה אחת, ששטחו כ- 250 מטר מרובע. הבית מאכלס שלוש משפחות, המונות שלוש עשרה נפשות. הבית נמצא בשכונת אל-בראזיל, ליד אגודת "אלח'דמה אלעאמה".

11. מר הישאם חמאד מתגורר בבית בן קומה אחת, הנמצא בבלוק O. גג הבית מאסבסט. שטח הבית כ- 180 מטר מרובע, המאכל שלוש משפחות המונות אחת עשר נפשות.

12. גבי פאוזיה אלקורד מתגוררת בבית בן קומת אחת הנמצא בבלוק O. שטחו של הבית כ- 400 מטר מרובע. בבית מתגוררות שתי משפחות המונות שש נפשות.

13. מר מחמד מנסור מתגורר בבית בן קומה אחת הנמצא בבלוק L, ליד "מרכז אל-אמל ללמועאקי" (מרכז התקווה לאנשים עם מוגבלויות). שטחו של הבית כ- 360 מטר מרובע. בבית מתגוררות חמש משפחות המונות עשרים ואחת נפשות.

14. מר יאסר ג'בר מתגורר בבית שבמבנה בן שלוש קומות. המבנה נמצא בבלוק L. בשאר הקומות מתגוררים אחיו של מר ג'בר. המבנה מאכלס חמש משפחות, המונות ארבעים וחמש נפש.

15. מר איאד אלחמס מתגורר בבית בן קומה אחת הנמצא בבלוק N, ליד מרפאת ארגון הסעד של האו"ם UNRWA. שטחו של הבית כ- 300 מטר מרובע, והוא מאכלס משפחה בת עשרה נפשות.

16. מר מחמד קבאגיה מתגורר בבית בן קומה אחת, הנמצא בבלוק J. שטחו של הבית כ- 360 מטר מרובע. בבית מתגוררת משפחה אחת המונה שבע עשרה נפשות.

17. מר מחמד אלנג'אר מתגורר בבית שבמבנה בן שלוש קומות הנמצא בבלוק J. שטחו כל בית הוא כ- 250 מטר מרובע. בשאר הבתים מתגוררים אחיו של מר אלנג'אר. בסך הכל מתגוררות במבנה ארבע משפחות, המונות עשרים ושלוש נפשות.

18. מר מוסא אל-סרפנדי מתגורר בבית שבמבנה דו קומתי, הנמצא בבלוק J. שטח כל בית שבמבנה הוא כ- 200 מטר מרובע. המבנה מאכלס שתי משפחות, המונות שתיים עשר נפשות.

עוד על תוצאות פעולות הריסת הבתים בדרום רפח במהלך מאי 2004

19. העיתונאי צדוק יחזקאלי שהה במחיצת מפקד החטיבה הדרומית בצה"ל, אל"ם פנחס (פינקי) זוארץ, בסמוך לאחר פעולות הריסת הבתים הנרחבות שבוצעו במהלך מאי 2004. הכתב גם שוחח עם נהגי דחפורי הדי – 9 שהיוו כלי עיקרי בידי המשיבים ו/או מי מטעמם לביצוע הריסות הבתים. הכתבה מוסיפה לחשש הממשי כי הריסת הבתים על ידי המשיבים ו/או מי מטעמם תימשך, בייחוד, אך לא רק, משום המוטיבציה הרבה הקיימת לכך בקרב מפקד החטיבה הדרומית אל"ם זוארץ. בכתבה מצויין, בין השאר, כי:

"בלוק או, השכונה הסמוכה ביותר ברפיח לחומת ציר פילדלפי, הוא הגיהנום בצידו השני. צלקת מלחמת ההתשה בת שלוש השנים נראות בכל מקום, עדות למאות-אלפי הכדורים והפגזים שהתעופפו פה, לחישוף הבתים ולאינספור גיחות הדי-9 לתוך השכונה הצפופה. על קירות הבתים שלא נהרסו ואלה שנהרסו רק חלקית תלויים הפוסטרים הצבעוניים של "המרטירים" בלשון המקומיים.

אינך יכול שלא להבחין שרוב תמונות השאהידים האלה אינן של לוחמים בוגרים ועזי מבט אלא של ילדים, ילדות. קצתם פעוטות ממש. כל תמונה נושאת את תאריך ונסיבות המוות. שייה כמאל אבו שמלה, ילדה בת שבע, נהרגה מפגז שנחת על גג ביתה בבלוק או. ראשה נותץ. היא מתה במקום. יותר מאוחר ביקרנו בביתה. או במה שנשאר ממנו. החדר שבו מצאה את מותה נותר בחרבנו. משפחתה נטשה את הבית לאחר האסון כמו רבים מתושבי השכונה. "הם לא יכלו לשאת את זה יותר", סיפר דודה, אבו סאלח.

בלוק או נשם השבוע רק בקושי. כשמרכז רפיח שקק חיים מחדש, דממה השכונה או מה שנותר ממנה. חלקה הקרוב לחומה נהרס לחלוטין בשנתיים האחרונות על ידי צה"ל כדי להרחיק את קו האש מהחומה. פיצוץ הנגמ"ש השני, כמה מאות מטרים מהבלוק, חרץ את גורלם של עוד כמה עשרות בתים. עוד מאות בתים ננטשו על ידי תושביהם רק במבצע האחרון. בעליהם חוזרים אליהם ביום, במין אקט נואש. כאילו, אם יהיו קרובים לבתיהם, יוכלו למנוע את הבלתי נמנע.

בעיני פינקי ואנשיו אין מעשה לגטימי מהריסת בתים. כשירו על אנשין בעת חילוץ הגופות, הוא הפעיל את הנוהל הקבוע. כל בית שממנו יורים, הוא בר הריסה. כל בית שממנו הגיח חמוש עם מטען, גם. "כן", הוא אומר, "הרסתי כאן בתים. ירו עלינו".

...

המחיר האנושי של המדיניות הזו הוא איום. זה שלושה שבועות נראים שלושה בתי הספר ברפיח כמחנות פליטים בתוך מחנות פליטים. הכיתות הפכו למעונות דחוקים וצפופים למשפחות שלמות. למעלה מ-1,000 גברים, נשים וילדים מצטופפים בהם. אחד מהם, איסבח אל-תיור, שבמשך שנה עבד אצל האחים הקבלנים גינדי, זכה לדקה אחת של חמלה אצלנו כשקונן "בניתי לישראלים בתים 13 שנה. אף פעם לא חשבתי שיבוא יום והם יהרסו לי את הבית". כשחזר בשוך היריות אל ביתו בשבת בבוקר, מצא רק חורבות. ניסה להציל משהו ומצא לבסוף את הגלבייה הקרועה של בתו, שעמדה להינשא השבוע. עכשיו, מצטופף עם 12 ילדיו בתוך כיתה קטנה, חסר בית ורכוש, הוא מדבר על רצונו להפוך "לשאהיד עם חגורת נפץ" אבל בקול רפה, לא כמי שבאמת מתכוון. "אני בן 50", הוא אומר לבסוף בייאוש עמוק. "הרסו לי את העתיד. איך אני יכול עכשיו להתחיל מחדש?"

תהליך העיכול של האובדן עוד רחוק מסיום. ליד גן החיות המנותץ עומדת עדיין הזקנה ההיא, שעוררה את רחמיו של טומי לפיד, ונברה בהריסות ביתה בתקווה למצוא כמה מצמידי הזהב שלה. בימים היא מגיעה להריסות. בלילות היא מתגוררת בדירה ששכרה בסמוך. לא הרחק התמקמה משפחה שלמה ליד הריסות ביתה, התחלפו בתורנות של נבירה בהריסות. אבן אחרי אבן הוציאו. בלוק אחרי בלוק. "נשאר פה. נבנה מחדש", התחייבה אם המשפחה.

תשובותיהם של תושבי בלוק או לשאלה מדוע הרסו להם את הבית תמיד אחידה: "שרון", הם אומרים, "שרון". איש לא מודה במנהרה, ירי או מטען שהופעל מביתו. רוב הבתים ההרוסים שבהם ביקרנו היו רחוקים מכדי להוות איום כלשהו על חייליו של פינקי בציר פילדלפי. "ומה עשה לכם גן חיות", שאל מישהו ברפיח בלגלוג מריר. "גם הוא היה איום?"

דווקא הרס גן החיות, לכאורה פעולה שולית, מקלקל לצה"ל את הטיעונים בדבר צרכים מבצעיים וסכנה לשלום החיילים. גיא, מפעיל הדי - 9 שהרס את גן החיות, מספר שקיבל את הפקודה "כדי למנוע אפשרות שיירו משם על חיילים שלנו שפעלו בשטח"

כלומר, זאת היתה פעולת מניעה? לא ירו משם?

"אמרנו לי שזה יסכן את החיים של החיילים. אז הרסתי. אני לא שואל שאלות. זה לא התפקיד שלי. אומרים לי, אני הורס".

איך זה להרוס גן חיות?

(צוחק): "הרגשתי כמו בסרט 'אייס ונטורה'. אבל אחי, נזהרתי על החיות. ריחמתי עליהן. חוץ מכמה בנות יענה שנקלעו למוות, לא הרגתי אף חיה. בת היענה היא המתה ישר בהתחלה. אני חושב שהפלתי עליה כמה בלוקים. רק אז תפסתי שאני הורס גן חיות והתחלתי להיזהר. עד אז אף אחד לא אמר לי שזה גן חיות. שעתיים עבדתי על גן החיות הזה. אפילו פתחתי את הכלובים בכף. היה קטע לראות איך הם בורחים כולם משם. רק החיה הזאת, אני חושב שזה היה קנגרו, הוא היה קצת בהלם. דאגתי לו".

אתה מרחם על הפלסטינים שאת בתיים הרסת?

גיא קצת מופתע מהשאלה. "לפעמים כואב לי עליהם, אבל אחר כך אני חושב על זה שהם יורים עלינו מהבתים האלה".
מ', מפעיל די - 9 אחר, הרס בשבוע שעבר שני בתים במהלך פעולת גולני לחשיפת מנהרה בשכונת קישתא. "דווקא חמוד", הוא מתאר את התחושה שלו מהמשימה".

...

מקור בצה"ל אומר שלמרות ההערכה הגדולה ליכולותיו של המח"ט היצירתי ולהישגיו בזירה הכי קשה של צה"ל כיום, "יצא לו שם קאובוי שצריך לשים עליו עין". פינקי, אם זה היה תלוי בו, היה מגלח מאות בתים נוספים.

השארתם אלפי חסרי בית.

"יש פה מלחמה. תשמע, הכללים פה הם לא כמו בבנימינה או רעננה. יש אויב שמשמש בבתים האלה, אז אין לך ברירה".

אבל תראה מה קרה לאוכלוסייה הזו.

"גם אני אבא. אני רואה את הילדים האלה. אבל יש בחירה. הם בחרו. והם הכניסו טונות של חומרי נפץ בהברחות. והם יורים. והם מסכנים את החיילים שלי".

אז מה מונע ממך פשוט להרחיב את כל השכונה?

"החוק. אין לי אישור עדיין".

ואם היית מקבל?

"אז החיילים שלי היו יותר בטוחים".

אז אם זה תלוי בך?

"הייתי מוחק עוד 200 מטר לפחות של שורות בתים. שהחיילים שלי יהיו מחוץ לטווח הנ"ט".

אתה רוצה להרוס עוד 400 בתים?

"כן".

רצ"ב צדוק יחזקאלי "ד"ש מהגיהנום" ידיעות אחרונות (מוסף 7 ימים) 11.6.2004, 34 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 37.

20. העיתונאי גדעון לוי ביקר את תושבי רפח וראה את חורבות בתיים תקופה קצרה לאחר פעולות הריסת הבתים הנרחבות שביצעו המשיבים ו/או מי מטעמם ברפח שבדרום עזה במאי 2004. מר לוי ביקר גם את משפחת עוואד המתגוררת בשכונת אל-בראזיל שברפח, אשר ביתה נהרס שלא בפעם הראשונה:

"עכשיו הם מצטופפים, 19 נפשות בדירת 2.5 חדרים זעירים של אחת האחיות, בשולי אחד מאתרי ההרס של מחנה הפליטים שלהם. הווילון שמתבדר ברוח מכסה- מגלה חליפות את המראה שנשקף מהחלון: גלי הריסות, עד סוף הרחוב. אלה בני משפחת עוואד. האם הקשישה, הדודה הישישה, הבן, הבנות ומשפחותיהם. ביום חמישי, 20 במאי, עלו שני דחפורים על ביתם, מאיימים להרסו על יושביו. קשת בענן.

...

צה"ל עשה כאן הפעם עבודה יסודית במיוחד: הבתים לא רק נהרסו, אלא שתכולתם נכתשה עד דק. כל בית הפך פירורים פירורים, שיירי חיים, ערימות עפר, למחות כל זכר. רק פה ושם עוד אפשר לזהות משהו באזור הרעש הזה: שרידי שמלה, דוד מעוץ, קרעי ספר, מתחמי בתים שלמים שנמחקו מעל פני האדמה, שהם עכשיו תלוליות עפר, שעליהם אמר הרמטכ"ל, משה יעלון, בלא הנד עפעף: "לנו ידוע על 12 בתים שנהרסו מתחילת המבצע", ומפקד האוגדה בעזה, תא"ל שמואל זכאי, תיקנו למחרת: 56 בתים בכל רחבי רפיח, אבל בלי חדות הריסה. אלו לא אמיתות. במחנה ברזיל לבדו נהרסו, לדברי מוסטפה איברהים, תחקירן השטח המהימן של הניצבות הפלשתינית לזכויות האזרח, 120 בתים. בביקור במחנה נראים עשרות רבות של גלי הריסות, הרבה יותר מהמספר של מפקד האוגדה. גם הדיבור על מנהרות הוא לא יותר מהולכת שולל: בית משפחת עוואד, למשל, נמצא במרחק 800 מטרים ויותר מציר פילדלפי. אין מנהרות באורך כזה. זה היה הרס לשם הרס, מסע עונשין ונקם של צבא כנגד חפים מפשע, פליטים פעם שנייה ושלישית.

...

קשה למצוא היגיון במסע ההרס הזה: פה קבוצת בתים ושם אחרת, בית אחר כן והבית הזה לא, גחמת השופל יותר מאשר פרי תכנון. על 120 הבתים שנמחו מעל פני האדמה במחנה ברזיל צריך להוסיף עוד כמספר הזה של בתים שנהרסו חלקית, לא כולל מכוניות מעוכות, כבישים שנעקרו ממקומם, עמודי חשמל וגם בית ספר אחד, על שם טהא חוסיין, שחלקו הוא עכשיו גל הריסות, אזור מוכה אסון.

...

בלשכתה המאופקת בשכונת רימאל בעזה, יושבת האדריכלית מנאל עוואד ומתאבלת בלא דמעות על ביתה ההרוס. היא מנהלת את המרכז לבריאות הנפש לנשים בעזה, בת 30 בחליפת ספורט אלגנט, שיערה פזור, קטנת קומה ומטופחת והאנגלית שבפיה שוטפת. לא כך מדמים הומלסית פלשתינאית מרפיח. היא נתקעה כאן במשרד בזמן שהכורתים עלו על ביתה ברפיח, ובתוכו אמה, דודתה ואחיותיה. את אחיה מילטו מהבית לפני שהדחפורים התקרבו, בגלל שהוא גבר: "חשבנו שאם יישארו רק הנשים הן יהיו בטוחות", היא אומרת. "את היום הזה לא אשכח לעולם. אחותי טילפנה ואמרה לי שיש טנק ליד הבית. אמרתי לה שלא תעזי להציץ מהחלון. אנחנו מנוסים, בתל אל-סולטאן הם ירו במי שהציץ מהחלון. ברדיו שמעתי שהם מתחילים להרוס את הבתים על ישוביהם. חששנו שהפעם זה יהיה קשה במיוחד, אבל בחלומותינו הכי גרועים לא העלינו על דעתנו שהבית שלנו ייהרס. ניסיתי להרגיע את אחותי, אבל כשטילפנתי שוב היא אמרה לי שהדחפורים בפתח הבית. אמרתי לה: אתן חייבות לצאת מהבית מיד. היא אמרה שחדר האורחים כבר קרס. הן פחדו לצאת כי היה דחפור מלפנים

ודחפור מאחור וטנקים. "אמי לקחה פטיש וניסתה לשבור את הקיר ולנסות לעבור אל השכנים. אחותי הביאה סולם כדי שיטפסו החוצה. דודתי בת 85, שמתקשה בהליכה רגילה, הצליחה לטפס על השלב הראשון והשני של הסולם אבל בשלישי היא נעצרה. היא אמרה שזהו, לא יכולה יותר. היא אמרה שב-48 היא היתה מסוגלת לברוח, אבל עכשיו כבר לא. זה סוף חייה. אמי ואחיותי דחפו אותה למעלה, השכן משך אותה מהצד השני ובסוף היא עברה, אני לא יודעת איך".

...

"רק אחרי שעה הגיעו אלי החדשות הטובות- הן הצליחו להגיע אל השכנים. הן חשבו שהבולדוזרים יעצרו ולא יהרסו גם את בית השכנים, אבל גם זה התבדה. אמי כעסה כל כך וצעקה נגד שרון ונגד בוש בזמן שהדחפורים רדפו אחריהם לבית השכנים. גם הוא נהרס. מבית השכנים אחותי יצאה מנופפת בדגל לבן. ניסיתי לדמיין לעצמי את מפת הרחוב, לחשוב לאן הן יוכלו לברוח, בין הטנקים. דאגתי לחייהן. כל התמונות הללו עולות אצלי עכשיו".

...

"כשהצלחתי בסוף השבוע להגיע לרפיח, חברה הציעה שתלווה אותי הביתה. אמרתי לה שאין צורך, שאני חזקה, אבל היא הזהירה אותי שאהיה בהלם. כך היה. דבר לא נשאר מכל הרחוב. אנחנו גרים בברזיל הישנה, ותמיד אמרנו שאם יהרסו, אנחנו רק נשמע את רעש ההריסות, אבל אלינו לא יגיעו כי אנחנו בתוך המחנה, הכי רחוקים מהגבול. אבל הם התחילו דווקא עם הבית שלנו. אני מצטערת שאני מדברת רק על עצמי... כל כך קיוויתי שאוכל להציל משהו".

רצ"ב גדעון לוי "אי שם מעבר לקשת" הארץ (מוסף שבועי) 4.6.2004, 38 כנספח לבקשה שסימנו ע/ 38.

מאזן הנזקים לטובת שוכני הבתים בדרום רפח

21. הנה כי כן מתקיים סיכון ממשי בדבר הריסת בתים נוספים בדרום רפח, לרבות הריסת הבתים המפורטים בבקשה זו. לסיכון זה אינדקטורים רבים, לרבות התבטאויותיהם ו/או מעשיהם של המשיבים ו/או מי מטעמם. **ראשית**, הרמטכ"ל הודיע בישיבת הממשלה ביום 16.5.2004 כי יש צורך להרוס בתים רבים באזור דרום רפח. שרים שהשתתפו בישיבה זו התרשמו כי מדובר בביצוע הריסות רחבות היקף. המשיבים ו/או מי מטעמם אכן ביצעו הריסות כאמור, בדרום רפח ובתוכה, הן לפני דברי הרמטכ"ל בישיבת הממשלה האמורה והן לאחריהם.

22. **שנית**, המוטיבציה הקיימת בקרב מפקדים בכירים בצבא, לרבות אלה המנהלים את פעילות המשיבים ו/או מי מטעמם באזור דרום רפח מהווה אינדיקציה משמעותית נוספת לסיכון הממשי בדבר המשך הריסת בתים ברפח. כך, למשל, אלי"מ זוארץ אשר לא היה מהסס להרוס בתים רבים, אפילו מאות. חובה על המשפט, אפוא, להבהיר באופן חד משמעי, על ידי הוצאת צו הביניים המבוקש, כי מוטיבציה זו אינה עומדת בשום סטנדרד חוקי, מקומי ו/או בינלאומי.

23. **שלישית**, המשיבים ו/או מי מטעמם פרסמו מכרז לבניית תעלה בדרום רפח, קרוב מאוד לבתים שם. לבניית תעלה זו השלכה ישירה על מעמד הבתים והמבנים הנמצאים בדרום רפח, ואין שום אינדקציה כי המשיבים ו/או מי מטעמם ימנעו מהריסת בתים לשם השלמת פרויקט בניית תעלה זו.

24. **רביעית**, סעיף 7 לנספח א' של תוכנית הממשלה הנקראת "תוכנית ההתנתקות" קובע לעניין אזור דרום רפח במפורש כי "במקומות מסוימים, ייתכן שתידרש הרחבה פיזית של השטח שבו תתבצע הפעילות הצבאית".

25. מאזן הנזקים, אם כן, נוטה בבירור לרעת שוכני הבתים בדרום רפח, לרבות שוכני הבתים המפורטים בבקשה זו. למשיבים ו/או מי מטעמם לא יגרם כל נזק אם ימנעו מהריסת בתים עד לבירורה הסופי של העתירה. לשוכני אותם בתים, לעומת זאת, יגרם נזק בלתי הפיך, המשליך על זכויות רבות אחרות להם, מלבד הזכות לבית.

26. יתר על כן, על פי ממצאים רבים, מקומיים ובינלאומיים, פעילות הריסת הבתים האינטנסיבית של המשיבים ו/או מי מטעמם, בייחוד בדרום רפח, לוקה בחוסר חוקיות משווע על פי המשפט הבינלאומי המחייב את המשיבים. מניעת המשך הריסת הבתים כאמור, אפוא, לא רק מתחייבת מעצם מאזן הנזקים, אלא היא אף משרתת את המשיבים על ידי הצבת מעצור מפני ביצוע מעשים שהשלכותיהם המשפטיות הן מרחיקות לכת כמפורט בחלק המשפטי של העתירה.

27. כמו כן, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע דיון דחוף ביותר בעתירה.

28. על יסוד כל האמור לעיל, אם כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא את צו הביניים המבוקש לעיל.

29. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה זו.

מרואן דלאל, עו"ד
ב"כ העותרים

היום, 30 ביוני 2004